

## POSTANOWIENIE

26 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 26 listopada 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.  
przeciwko W. B.  
o zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej W. B.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie  
z 23 lutego 2023 r., VII AGa 818/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

(a.z.)

## UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 23 lutego 2023 r. pozwany W. B. wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 3 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują następujące istotne zagadnienie prawne:

1) Czy zasada swobody umów (art. 353<sup>1</sup> k.c.) umożliwia objęcie umową gwarancji należności o charakterze publicznoprawnym (w realiach niniejszej sprawy - opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi), w szczególności prowadząc

do obowiązku refinansowania przez gwaranta danin publicznych z mocy prawa obciążających i ponoszonych przez beneficjenta gwarancji?

2) Czy zgodne z naturą stosunku prawnego - umowy gwarancji samoistnej i tym samym możliwe pozostaje udzielenie zabezpieczenia bez kwotowego określenia sumy gwarancyjnej jako maksymalnej wysokości zobowiązania gwaranta, przy jednoczesnym poprzestaniu na wymieniu kategorii opłat, które będą podlegać refinansowaniu?

3) Czy umowne zagwarantowanie, że na podmiot trzeci (beneficjenta gwarancji) nie zostaną w przyszłości nałożone daniny publiczne przez konkretny organ administracji (w realiach sprawy - Prezydenta m.st. Warszawy), z jednoczesnym zobowiązaniem gwaranta do zrefinansowania wszelkich kosztów w przypadku powstania konieczności uiszczenia należności publicznoprawnej przez beneficjenta, pozostaje dozwolone w myśli art. 58 § 1 k.c. w aspekcie sprzeczności (lub co najmniej obejścia) art. 62b § 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa w zw. z art. 6q ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach?

Ponadto skarżący – wskazując na pogląd prawny wyrażonym w uchwale składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023, nr 10, poz. 104), na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c., powołał się na nieważność postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.), jako niezależną przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ze względu na nienależytą obsadę Sądu drugiej instancji, który orzekał w składzie jednoosobowym zamiast w składzie trzech sędziów.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia (środek prawny), nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np.

postanowienia SN: z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 7 lipca 2022 r., I CSK 2151/22; z 28 września 2023 r. I CSK 6680/22, i z 12 stycznia 2024 r., I CSK 2817/23).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu” ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. np. postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie, a zatem takie, które cechuje się przymiotem nowości i którego wyjaśnienie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. np. postanowienia SN: z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22; z 24 kwietnia 2023 r., I CSK 4950/22; z 20 grudnia 2023 r., I CSK 4003/23). Powołanie się na przyczynę kasacyjną wymienioną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Zagadnienie prawne powinno przy tym zostać oparte na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej

do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostają w związku z podstawami wniesionego środka prawnego. Zagadnienie takie musi zostać ujęte w sposób abstrakcyjny - tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest także powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu i zaprezentowanie możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 16 grudnia 2021 r., V CSK 289/21; z 23 grudnia 2022 r., I CSK 3245/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1253/23; z 4 września 2023 r., I CSK 1862/23; z 31 stycznia 2024 r., I CSK 2718/23).

Ponadto zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny dający się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienia SN: z 13 stycznia 2023 r., I CSK 1826/22, i z 26 maja 2023 r., I CSK 4904/22) oraz nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN: z 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, i z 15 kwietnia 2021 r., I CSK 720/20).

Nie budzi przy tym wątpliwości, że nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego uzasadniającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania problem prawny, którego wyjaśnienie nie miałoby żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (zob. *mutatis mutandis* postanowienie SN z 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243).

Analiza przedstawionych przez skarżącego problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestie stanowią istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

Uzasadnienie przedstawionych zagadnień prawnych zostało bowiem opracowane w oparciu o polemikę z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd odwoławczy, co jest niedopuszczalne na etapie postępowania kasacyjnego na mocy art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 20 października 2023 r., I CSK 1611/23). Argumentacja powoda wskazuje, że zmierza on w istocie

do podważenia ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, co w postępowaniu kasacyjnym jest wyłączone ze względu na związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia - art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 4 października 2018 r., II CSK 233/18). Przedstawione zagadnienia w istocie mają zatem charakter pozorny i stanowią próbę obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398<sup>3</sup> i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.).

Z ustaleń poczynionych przez Sądy *meriti* wynika, że w związku z zawarciem spornego aneksu z 20 maja 2013 r. nie doszło do zmiany podmiotu odpowiedzialnego za zapłatę należności publicznoprawnych. W dalszym ciągu odpowiedzialny względem organu za tę zapłatę był powód; on też ostatecznie dokonał stosownych płatności. W przedmiotowym aneksie pozwany zobowiązał się wobec powoda, w każdym przypadku, zwrócić mu kwotę, którą powód pokryje z tytułu zakwalifikowania odpadów jako komunalne. Pozwany - jako profesjonalista - dokonał kwalifikacji odpadów, przyjął na siebie ryzyko ewentualnego ich zakwalifikowania jako komunalne i zwrotu powodowi nałożonej na niego opłaty.

Zagwarantowanie, że dokonana przez pozwanego kwalifikacja odpadów powstających na nieruchomości powoda jest prawidłowa i związane z tym przyjęcie odpowiedzialności gwarancyjnej warunkowało współpracę stron na dotychczasowym poziomie.

Orzekające w sprawie Sądy nie ustaliły ponadto, że poznawany przyjął na siebie nieograniczoną czasowo i kwotowo bezwarunkową odpowiedzialność za wszelkie przyszłe zobowiązania publicznoprawne powoda w zakresie opłat za gromadzenie i wywóz odpadów komunalnych na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Odpowiedzialność pozwanego miała charakter gwarancyjny i warunkowy, skoro warunkiem odpowiedzialności pozwanego było naliczenie powodowi opłat w przypadku zakwalifikowania całości lub części odpadów powstających na nieruchomości powoda jako odpadów komunalnych, mimo zapewnień pozwanego, że nie mają one takiego charakteru. Ponadto odpowiedzialność pozwanego była także ograniczona w czasie, gdyż wiązała strony na czas obowiązywania umowy, którą pozwany uprawniony był

zresztą w każdej chwili wypowiedzieć. Powyższego nie zmienia okoliczność, że w spornym aneksie strony nie wskazały górnej granicy kwotowej odpowiedzialności pozwanego.

Wbrew twierdzeniom powoda nie ma podstaw do przyjęcia, że Sąd drugiej instancji rozpoznał sprawę w niewłaściwym składzie. Sąd Apelacyjny orzekł w składzie jednego sędziego na podstawie art. 15z<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który w chwili orzekania funkcjonował w polskim porządku prawnym. Skarżący pominął, że zgodnie z art. 188 pkt 1 Konstytucji RP to Trybunał Konstytucyjny orzeka o zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją oraz nie dostrzegł znaczenia okoliczności, że w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, wyraźnie zaznaczono, że przyjęta w niej wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia. Tymczasem sporne orzeczenie Sądu Apelacyjnego zapadło 23 lutego 2023 r.

W sprawie nie zachodzi zatem zarzucana nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze także pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(a.z.)

[a.ł]